

Хмельницький національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету здоров'я,
 психології, фізичної культури та
 спорту
 Євген ПАВЛЮК
 29 серпня 2025р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНІ ІГРИ ТА МЕТОДИКА ЇХ ВИКЛАДАННЯ (ГАНДБОЛ)

галузі знань **01 Освіта/педагогіка**

Спеціальність **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Предметна спеціальність **014.11. Середня освіта (фізична культура)**

Рівень вищої освіти: перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (фізична культура)**

Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни **ОФП.11**

Мова навчання **Українська**

Статус дисципліни: **Обов'язкова / фахової підготовки**

Факультет **здоров'я, психології, фізичної культури та спорту**

Кафедра **теорії і методики фізичного виховання і спорту**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин					Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Залік				Іспит	
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	3	6	4/ 120	50	16	-	34	70	-	-	-	+	
Заочна	3	6	4/ 120	12	6	-	6	108	-	-	-	+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (фізична культура)» 2024 року, та навчального плану за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (фізична культура)» за першим бакалаврським рівнем освіти

Робоча програма складена *В. Базильчук* к.н. фіз. вих і спорту, доц Віра БАЗИЛЬЧУК
 Схвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту
 Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Зав. кафедри ТiМФВiС *Александр Солтик* д.пед.н., професор Олександр СОЛТИК
 Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології,
 фізичного виховання та спорту
 Протокол № 1а від 29 серпня 2025 р.

Голова вченої ради факультету *Євген Павлюк* д.пед.н., професор Євген ПАВЛЮК
 Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
(Підпис гаранта ОП, за якою закріплений
обов'язковий освітній компонент)

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Теорії і методики фізичного виховання і спорту		Анатолій РЕБРИНА

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Спортивні ігри та методика їх викладання. (Гандбол)» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (фізична культура)». Окрім того, її вивчення у процесі професійної підготовки фахівців має важливе соціальне, педагогічне значення.

Пререквізити – ОЗП.05 педагогіка, ОЗП.06 психологічні аспекти фізичної культури і масового спорту, ОФП.05 теорія і методика навчання фізичній культурі.

Постреквізити – ОФП.11 основи теорії масового спорту, ОФП.18 комплексна курсова робота з теоретико-методичних засад фізичної культури, ОФП.23 педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти.

Компетентності: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (фізична культура). Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність працювати в команді, формувати спільноту учнів/учениць, у якій кожен відчуває себе її частиною. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності. Здатність формувати використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання: вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Організувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів/учениць. Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності. Застосовувати засоби контролю і корекції морфо-функціонального стану, фізичної підготовленості, рівня здоров'я, а також техніко-тактичної підготовленості до виконання ігрових дій фізичних вправ.

Мета дисципліни: формування професійних знань, вмінь та навичок, що мають забезпечити теоретичну та практичну підготовку бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура).

Предмет дисципліни: особистість фахівця, мотиваційна сфера, професійно-важливі якості і вміння.

Завдання дисципліни: Надати знання про зародження та розвиток гандболу як виду спорту та його місце у системі спорту. Навчити організувати та проводити змагання з гандболу. Навчити демонструвати основні елементи техніко-тактичної підготовленості в гандболі. Ознайомити з основними правилами гри, особливостями роботи суддів у гандболі.

Результати навчання Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат з фаху; демонструвати виконання основних елементів техніко-тактичних дій з гандболу; брати участь у тренувальній та змагальній діяльності з гандболу; назвати структуру змагальної діяльності в гандболі; описати основні положення організації та проведення змагань у гандболі, історичні аспекти зародження та розвитку гандболу; пояснити основні правила з гандболу; отримання теоретичних знань і практичних навичок, які обумовлюють прагнення і здатність займатися різними видами рухової активності і спорту протягом життя; формування організаційних здібностей, дисциплінованості і співпраці в рамках групи, класу, команди.

Зміст навчальної дисципліни: Історія і сучасний стан розвитку гандболу. Основи техніко-тактичної підготовки гравців з гандболу. Правила гри та особливості роботи суддів з гандболу.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	денна			заочна		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота	лекції	практичні заняття	самостворення
Тема 1. Спортивні ігри як складова системи фізичного виховання і спорту	2	6	14	2	2	20
Тема 2 – Історія і сучасний стан розвитку гандболу.	2	6	14			22
Тема 3 – Основи технічної підготовки гандболістів.	4	8	14	2	2	22
Тема 4 – Основи тактичної підготовки гандболістів.	4	8	14			22
Тема 5 – Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі.	4	6	14	2	2	22
Разом за 6 семестр	16	34	70	6	6	108

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотацій	К-сть год
1	Тема 1 – Спортивні ігри як складова системи фізичного виховання і спорту Література: [1, с.7-40; 14; 15; 16]	2
2	Тема 2 – Історія і сучасний стан розвитку гандболу. Досягнення українських спортсменів в період до 1992 року. Стан і перспективи розвитку гандболу. Етапи розвитку гандболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [4; 8, с.19-25; 14; 15; 16]	2
3	Тема 3 – Основи технічної підготовки гандболістів. 3.1. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у гандбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій гравців у гандбол. Література: [1, с.187-197; 6, с.282-286; 10, с.87-91; 11, с. 154-158; 12, с 52-54; 14; 15; 16]	2
4	Тема 3 – Основи технічної підготовки гандболістів. 3.2. Особливості технічних дій гандбольного воротаря. Література: [1, с.187-197; 6, с.282-286; 10, с.87-91; 11, с. 154-158; 12, с 52-54; 14; 15; 16]	2
5	Тема 4 – Основи тактичної підготовки гандболістів. 4.1. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у гандбол.	2

	Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій гравців у гандбол. Література: [2, с.10-76; 8, с. 456-463; 9, с. 47-50; 14; 15; 16]	
6	Тема 4 – Основи тактичної підготовки гандболістів. 4.2. Особливості тактичних дій гандбольного воротаря. Література: [2, с.10-76; 8, с. 456-463; 9, с. 47-50; 14; 15; 16]	2
7	Тема 5 – Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі. 5.1. Основні правила гри у гандбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у гандбол, м'яч, спортивна форма. Література: [1, с.204-213; 3; 14; 15; 16]	2
8	Тема 5 – Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі. 5.2. Особливості організації та проведення змагань з гандболу. Література: [1, с.204-213; 3; 14; 15; 16]	2
Разом за 6 семестр		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

№	Перелік тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
3	Тема 1 – Основи технічної підготовки гандболістів. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у гандбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій гравців у гандбол. Особливості технічних дій гандбольного воротаря. Література: [1-4, 5,10,17]	2
4	Тема 2 – Основи тактичної підготовки гандболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у гандбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій гравців у гандбол. Особливості тактичних дій гандбольного воротаря. Література: [1-4, 6,10,17]	2
5	Тема 3 – Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі.. Основні правила гри у гандбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у гандбол, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з гандболу. Література: [1-4,7,10,17]	2
Разом за 6 семестр		6

5.2.Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Спортивні ігри як складова системи фізичного виховання і спорту Література: [1-4,10,17]	6
2	Історія і сучасний стан розвитку гандболу. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку гандболу та його різновидів. Етапи розвитку гандболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [1-4, 8,10,17]	6

3	Основи технічної підготовки гандболістів. Навчання стійки, переміщень у гандболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у ворота. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [1-4, 5,10,17]	8
4	Основи тактичної підготовки гандболістів. Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у гандболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [1-4, 6,10,17]	8
5	Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі. Еволюція правил гри у гандбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. Література: [5-8,10,17,19]	6
Разом за 6 семестр		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Основи технічної підготовки гандболістів. Навчання стійки, переміщень у гандболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у ворота. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [1-4, 5,10,17]	2
2	Основи тактичної підготовки гандболістів. Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у гандболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [1-4, 6,10,17]	2
3	Правила гри та особливості роботи суддів у гандболі. Еволюція правил гри у гандбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. Література: [5-8,10,17,19]	2
Разом за 6 семестр		6

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання

практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до складання іспиту. Студенти *заочної* форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

№	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі ОПВ 1 Література: [5-8,10,17,19]	14
2	Опрацювання лекційного матеріалу №2, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі ОПВ 2 Література: [5-8,10,17,19]	14
3	Опрацювання лекційного матеріалу №3, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі ОПВ 3 Література: [5-8,10,17,19]	14
4	Опрацювання лекційного матеріалу №4, відповідних літературних джерел. Підготовка до здачі першого поточного контролю. Підготовка до ОПВ 4. Література: [5-8,10,17,19]	14
5	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другого поточного контролю Література: [5-8,10,17,19]	14
Разом за 6 семестр		70

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за *заочною* формою здобуття вищої освіти, полягає у виконанні у повному обсязі усіх видів робіт відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни, зокрема: самостійна робота над засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання у відповідних семестрах контрольних робіт та інших індивідуальних завдань, передбачених Робочою програмою; підготовка до поточного та семестрового контролів в період проведення екзаменаційних сесій тощо.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції; практичні заняття; самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем МУДЛ). Методи викладання словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього спеціаліста. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних завдань.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, удосконалюється техніко-тактична підготовка здобувачів, і перевіряються знання та вміння студентів, отриманих на лекціях та практичних, і в процесі самостійної роботи студента. Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, та підготовки до складання поточного контролю та оволодіння практичними вміннями (складання нормативів).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні

проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: письмове опитування (тестування), оволодіння практичними вміннями (складання нормативів), та виконання індивідуальних завдань (ІЗ№1 –аналіз гри, ІЗ№2 – комплекс ЗРВ (розминки) в гандболі, оцінювання контрольних робіт (відповідно до графіка проведення екзаменаційних сесій для студентів заочної форми).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного, так і підсумкового контролю. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється письмовим опитування студентів, перевірка знань теоретичного матеріалу з теми; які розміщені у модульному середовищі, оволодіння практичними вміннями (складання нормативів) та виконання індивідуальних завдань.

Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, *не допускається* до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який *має* академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, підготовку до письмового опитування та складання нормативів, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами практичних вмінь тощо.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестування (іспит), письмового опитування та виконання індивідуальних завдань. Виконання індивідуальних завдань завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання, що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач

виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота та контрольні заходи								Семестровий контроль	
ОПВ (оволодіння прак. вміннями)				Поточний контроль (тестовий)		Інд завдання		Іспит	Разом балів
1	2	3	4	Т1	Т2	1	2		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	3-5	6 -10	6-10	6-10	6-10	24-40	

12-20	12-20	12-20	24-40	60-100
--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Оцінювання володіння практичними вміннями (для здобувачів денної та заочної форми навчання)

№	Нормативи	бали			
		5	4	3	
ОПВ 1	Кидки м'яча на влучність в мішень розміром 60×60 см з відстані 7 метрів (з 10 кидків)	Ч Ж	8 разів	7 разів	6 разів
ОПВ 2	Метання гандбольного м'яча на дальність, м	Ч Ж	45 35	35 25	25 20
ОПВ 3	Ведення гандбольного м'яча 30 м, с	Ч Ж	4,0 4,5	4,3 4,8	4,6 5,1
ОПВ 4	Кидки м'яча на влучність в мішень розміром 60×60 см у нижні кути воріт з відстані 9 метрів (з 10 кидків)	Ч Ж	7 разів	6 разів	5 разів

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота та контрольні заходи						Семестровий контроль	
ОПВ (оволодіння практ. вміннями)				Поточний контроль (тестовий)	Контрольна робота	Іспит	Разом балів
1	2	3	4	ТК 1	Якість виконання і захист роботи		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	12-20	30-50	
12-20				6-10	12-20	30-50	60-100

Оцінювання контрольної роботи здобувачів, які навчаються за заочною формою здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох теоретичних завдань. Структуру завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначають розробники робочої програми із затвердженням їх на засіданні кафедри. Варіанти контрольних робіт і зміст завдань і наводяться у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання та захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 3 до 5 балів, та захист – від 3 до 5 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку становить від 12 до 20.

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Теоретичне питання № 3	3	4	5
Захист контрольної роботи	3	4	5

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня

досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Робоча програма пропонує в екзаменаційному білеті поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру. Для оцінювання теоретичної частини використовується тестовий контроль, у якому тест складається із 50 тестових завдань. Слід мати на увазі, що загальне тестове поле з дисципліни, з якого генеруються тестові завдання для підсумкового контролю, має містити не менше 100 завдань. При цьому оцінювання у тестовій формі здобувач проходить у Модульному середовищі для навчання, після чого він приступає до виконання практичного завдання.

Екзаменаційний білет, у якому теоретична частина навчальної дисципліни оцінюється у тестовій формі, а практична – у виконанні поставлених завдань. Визначена Робочою програмою позитивна загальна сума балів за підсумковий контроль у формі іспиту для денної форми коливається від 24 до 40 (для заочної – 30–50) і поділяється між практичною та теоретичною частинами у співвідношенні 50/50 відсотків, тобто як за тестовий контроль з теоретичної частини, так і за виконання практичного завдання здобувач може набрати від 12 до 20 балів. Відповідно до встановлених вимог обсяг завдань має відповідати часу, який відводиться на їх виконання.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Кожний з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 35 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 10 (*кількість набраних балів за тестове завдання може бути різною*).

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-20	21-23	24-26	27-29	30-32	33-35
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 35 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування у Модульному середовищі для навчання. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну *наступного* контролю.

Виконання першого та другого індивідуального завдання передбачає: ІЗ№1 –аналіз відео гри з гандболу, ІЗ№2 – комплекс ЗРВ (розминки) в гандболі. Індивідуальне завдання кожне, оцінюються від 6 до 10 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Бали	Індивідуальне завдання (ІЗ)	Характеристика
6	ІЗ №1	Аналіз гри частковий, поверхневий, висновки нечіткі. Термінологія техніко-тактичної використана частково.
6	ІЗ №2	Методично грамотний, логічно побудований, відповідні вправи якісно підібрані для розминки в гандболі, творчий комплекс вправ.
8	ІЗ №1	Аналіз гри загалом повний, але з незначними не чіткостями елементів гри, індивідуальних, групових, командних дій в захисті і нападі. Є окремі неточності у використанні правильної техніко-тактичної термінології.

8	ІЗ №2	Основні вимоги виконані, відповідні вправи добре підібрані для розминки в гандболі, незначні недоліки в оформленні чи деталізації.
10	ІЗ №1	Аналіз гри повний, глибокий, охоплює всі елементи гри, індивідуальні, групові, командні дії в захисті і нападі. Висновки чіткі, логічні, базуються на спостереженнях і статистиці. Використано правильну техніко-тактичну термінологію
10	ІЗ №2	Є помилки в структурі, неточності в дозуванні відповідні вправи частково підібрані для розминки в гандболі.

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Робоча програма пропонує в екзаменаційному білеті поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру. Для оцінювання теоретичної частини використовується тестовий контроль, у якому тест складається із 50 тестових завдань. Слід мати на увазі, що загальне тестове поле з дисципліни, з якого генеруються тестові завдання для підсумкового контролю, має містити не менше 100 завдань. При цьому оцінювання у тестовій формі здобувач проходить у Модульному середовищі для навчання, після чого він приступає до виконання практичного завдання.

Як приклад, наводиться один з можливих варіантів структури екзаменаційного білета, у якому теоретична частина навчальної дисципліни оцінюється у тестовій формі, а практична – у виконанні поставлених завдань. Визначена Робочою програмою позитивна загальна сума балів за підсумковий контроль у формі іспиту для денної форми коливається від 24 до 40 і поділяється між практичною та теоретичною частинами у співвідношенні 50/50 відсотків, тобто як за тестовий контроль з теоретичної частини, так і за виконання практичного завдання здобувач може набрати від 12 до 20 балів. Відповідно до встановлених вимог обсяг завдань має відповідати часу, який відводиться на їх виконання.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

(*Теоретична* частина (тест передбачає 50 тестових завдань) та *практична* частина)

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретична частина (тест)	12	13-19	20
Практична частина	12	16	20
Разом:	24	*	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

При цьому відповідність набраних балів за тестове завдання, що виставляються здобувачеві (**50 тестових питань, мінімум – 12 балів, максимум – 20 балів**), становить:

К-сть правильних відповідей	0-25	26-28	29-30	31-33	34-36	37-39	40-42	43-45	46-48	49-50
К-сть отриманих балів	-	12	13	14	15	16	17	18	19	20

При оцінюванні практичного завдання викладач керується узагальненими критеріями, наведеними у таблиці «Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти».

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС

визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання у балах з усіх видів навчальної роботи до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені нижче у таблиці «Співвідношення».

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами *поточного* контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «*зараховано*», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Назвіть офіційну дату зародження гандболу у світі.
2. У якому році відбулася перша міжнародна зустріч з гандболу?
3. Коли і де був проведений перший жіночий чемпіонат світу з гандболу 7х7?
4. Що таке техніка рухових дій?
5. Які Ви знаєте загальні поняття про техніку рухових дій?
6. Назвіть сучасні вимоги до технічної майстерності гандболістів?
7. Які Ви знаєте методи навчання та удосконалення техніки у гандболі?
8. Що таке моделювання у системі удосконалення техніки гри гандболістів?
9. Яка оцінка технічної майстерності гандболістів?
10. Яка основна стійка гандболіста?
11. Як пересуваються гандболісти на майданчику (знайдіть неправильну відповідь)?
12. Якої системи захисту не існує в гандболі?
13. Які нижче названі дії не входять до переліку індивідуальних тактичних дій, які виконують гандболісти під час гри?
14. Який фактор не характеризує техніку гри гандболіста?
15. Скільки часу триває гра в гандбол?
16. Скільки суддів знаходиться на майданчику під час гри в гандбол?
17. Які розміри гандбольного майданчика?
18. У якій частині гандбольного майданчика розігрується м'яч після взяття воріт?
19. У який бік дозволяється робити повороти в гандболі?
20. У якому році гандбол був вперше включений в олімпійську програму XI Олімпіади?
21. Коли і де був проведений перший чоловічий чемпіонат світу з гандболу 7х7?
22. Назвіть офіційну дату зародження гандболу в Україні.
23. Які блокування м'яча заборонені в гандболі?
24. Які завдання командних тактичних дій?
25. Яка індивідуальна тактика нападаючого?
26. Яка групова тактика гри?
27. Що таке індивідуальна тактика захисту?
28. Що Ви розумієте під груповою тактикою захисту?
29. Охарактеризуйте шляхи удосконалення тактики гри у нападі?
30. Охарактеризуйте шляхи удосконалення тактики гри у захисті?
31. Охарактеризуйте методику тактичної підготовки воротаря?
32. Які Ви знаєте завдання ігрової підготовки?
33. Якої системи нападу не існує в гандболі?
34. Якого ігрового амплуа не існує в гандболі?
35. З якої кількості гравців складається гандбольна команда?

36. Чи можна робити заміну гандболістів під час гри?
37. Які розміри гандбольних воріт?
38. Який гравець розіграє м'яч після взяття воріт у гандболі?
39. Якого покарання гравців не існує в гандболі?
40. Скільки кроків без ведення з м'ячем, тримаючи його у руках, може зробити гандболіст під час гри?
41. Чи буде порушенням правил коли польовий гандболіст знаходиться у воротарському майданчику?
42. Якою частиною тіла забороняється грати в гандболі?
43. Якого штрафного кидка не існує в гандболі?
44. Чи зараховується м'яч закинутим у ворота після кидка гандбольного воротаря з воротарської зони по воротах суперників?
45. Чи є порушенням правил в гандболі передача м'яча своєму гравцю з половини поля суперника на свою половину?

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Гандбол: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014.11 «Середня освіта (фізична культура)» та) 017 «Фізична культура і спорт»/ В. Б. Базильчук, О.В.Базильчук – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 23с.

2. Базильчук В.Б., Базильчук О.В., Ребрина А.А. та ін. Спортивні ігри та методика їх викладання : навч. посібник / В.Б. Базильчук О.В. Базильчук, А.А. Ребрина та ін. – Хмельницький : ХНУ, 2025. – 338 с.

12. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

Для проведення практичних занять необхідно наявність: гандбольних м'ячів, чоловічого та жіночого розмірів, допоміжний інвентар, гандбольні ворота, гандбольний майданчик у відповідності до його розмірів та розміток.

13.Рекомендована література

Основна

1. Базильчук В.Б., Базильчук О.В., Ребрина А.А. та ін. Спортивні ігри та методика їх викладання : навч. посібник / В.Б. Базильчук О.В. Базильчук, А.А. Ребрина та ін. – Хмельницький : ХНУ, 2025. – 338 с.
2. Соловей О. М., Соловей Д. О. Основи навчання тактики гри в гандбол [навчально – методичний посібник]. Дніпро, вид-во..., 2018. с. 112.
3. Мельник В. Особливості змагальної діяльності гандбольних команд високої кваліфікації в умовах чисельної нерівності / В. Мельник, Н. Кудріна, О. Ківерник, Т. Штефан // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. - 2020. - Вип. 17. - С. 47-50.
4. Стасюк Р. М. Модельні характеристики основ змагальної діяльності та контролю гандболістів / Р. М. Стасюк, Т. Г. Клименченко, Т. О. Гриб // Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). - 2020. - Вип. 2. - С.154-158.

Додаткова

5. Базильчук В. Б., Базильчук О. В., Ківерник О. О. Система оцінювання рівня фізичної підготовленості у гандболі. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, Хмельницький, ХНУ, № 2. 2025. С.153-157.
6. Базильчук В. Б., Базильчук О. В., Динаміка показників змагальної діяльності кваліфікованих гандболістів *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, Хмельницький, ХНУ, № 2. 2025. С.282-287.

7. Контроль тренувальної та змагальної діяльності команд високої кваліфікації з гандболу [Текст] : монографія / Валерія Тищенко. - Запоріжжя : Статус, 2017. - 400 с
8. Мельник В. О. Показники атаквальних дій різної тривалості гандбольних команд високої кваліфікації в умовах чисельної нерівності / В. О. Мельник, Н. В. Кудріна // Український журнал медицини, біології та спорту. - 2020. - Т. 5, № 4. - С. 456-463. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmbs_2020_5_4_65.
9. Передерій А. Взаємозв'язки показників тактичних дій у нападі гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень / А. Передерій, В. Мельник, З. Семеряк, М. Пітин // Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). - 2016. - Вип. 1. - С. 60-64. –
10. Сердюк Д. Г. Аналіз показників змагальної діяльності провідних чоловічих гандбольних команд на олімпійських іграх 2016 / Д. Г. Сердюк, О. Є. Черненко, А. Є. Черненко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки.
11. Соловей О. Оцінка змагальної діяльності гандболістів на олімпійському турнірі в Ріо-де-Жанейро – 2016 / О. Соловей // Спортивний вісник Придніпров'я. - 2017. - № 1. - С. 91-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2017_1_18.
12. Соловей О. Реалізація кидків у змагальній діяльності гандболістами високої кваліфікації / О. Соловей, Д. Соловей, І. Мицак // Спортивний вісник Придніпров'я. - 2018. - № 1. - С. 87-91. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2018_1_16.
13. Соловей О. Розвиток гандболу в контексті аналізу виступів збірних команд на чемпіонатах Європи / О. Соловей // Спортивний вісник Придніпров'я. - 2016. - № 1. - С. 128-131. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2016_1_22.
14. Стрикаленко Є. А. Особливості змагальної діяльності гандболістів команди вищої ліги ХДУ-Дніпрянка / Є. А. Стрикаленко, О. Г. Шалар, В. М. Гузар, В. В. Хоменко // Спортивні ігри. - 2021. - № 1. - С. 52-64. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sporihry_2021_1_8.
15. Теоретико-методологічні основи системи контролю тренувальної та змагальної діяльності команд високої кваліфікації з гандболу [Текст] : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Тищенко Валерія Олексіївна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. - Львів, 2017. - 39 с.
16. Фізичне виховання та спорт. - 2016. - Вип. 139(2). - С. 257-260. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2016_139\(2\)_62](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuPN_2016_139(2)_62).

Інформаційні ресурси

17. Модульне середовище. <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4000>
18. Електронна бібліотека університету . : http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php .
19. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <https://library.khmnu.edu.ua/#>